

Objaśnienia **wartości przyjętych w wieloletniej prognozie finansowej Miasta Olsztyna**

Wstęp

Wieloletnia prognoza finansowa Miasta Olsztyna (*dalej WPF*) została sporządzona w zakresie określonym w art. 226 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych (dalej uofp)*, z zastosowaniem wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 10 sierpnia 2020 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego* (Dz. U. poz. 1381), co ma odzwierciedlenie w nw. załącznikach do projektu uchwały w sprawie WPF:

- Załącznik Nr 1 – przedstawia WPF w zakresie, o którym mowa w art. 226 ust. 1 uofp,
- Załącznik Nr 2 – przedstawia wykaz przedsięwzięć wieloletnich w zakresie, o którym mowa w art. 226 ust. 3 uofp, w tym określa limity wydatków bieżących i majątkowych na planowane i realizowane przedsięwzięcia z udziałem środków unijnych.

Zgodnie z art. 227 uofp WPF obejmuje okres roku budżetowego (2025) oraz trzy kolejne lata budżetowe (2026-2028), natomiast prognoza kwoty długu stanowiąca część WPF, została sporządzona na okres, na który zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania (do 2045 r.). Zgodnie z wytycznymi zawartymi w ww. rozporządzeniu z dnia 10 sierpnia 2020 r., wielkości związane ze spłatą zobowiązań dłużnych oraz uwzględniane przy obliczaniu dopuszczalnego limitu spłaty zobowiązań, prognozuje się w okresie, na który zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania (do 2045 r.).

Zgodnie z art. 229 uofp wartości przyjęte w WPF są zgodne z projektem uchwały budżetowej Miasta Olsztyna na 2025 rok w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu miasta. Spójność zachowują również dane w zakresie wartości przyjętych dochodów i wydatków.

Podstawę do sporządzenia prognozy stanowiły wytyczne wynikające z zarządzenia nr 246 Prezydenta Olsztyna z dnia 3 lipca 2024 r. *w sprawie założeń do projektu budżetu na 2025 rok i aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej Miasta Olsztyna*.

Wieloletnia prognoza finansowa Miasta Olsztyna na lata 2025-2045 została opracowana na bazie poprzedniej edycji prognozy na lata 2024-2040 określonej w uchwale nr V/58/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25 września 2024 r. *w sprawie zmiany wieloletniej prognozy Miasta Olsztyna*, przy czym nowa edycja WPF uwzględnia:

- wydłużenie okresu spłaty zobowiązań dłużnych o 5 lat (do 2045 r.),
- zmiany w przewidywanym wykonaniu budżetu na 2024 r.

W 2024 r. JST otrzymają z budżetu państwa dodatkowe dochody w celu wsparcia realizacji zadań. Według informacji dostępnej na stronie Ministerstwa Finansów Miasto Olsztyn otrzyma dodatkowe dochody z tytułu udziału w PIT w wysokości 40.832.888 zł (gmina 32.240.020 zł, powiat 8.592.888 zł). Środki te znacząco wpłyną na poprawę wyniku budżetu na koniec 2024 r. Na podstawie wykonania planu dochodów i wydatków za 3 kw. 2024 r. szacuje się, że po uwzględnieniu ww. kwoty dodatkowych dochodów planowany deficyt budżetu w 2024 r. może być niższy o ok. 30 mln zł, a w konsekwencji o tę samą kwotę niższe będzie zadłużenie na jego sfinansowanie. Założenie to zostało uwzględnione w WPF w postaci zwiększenia planowanych dochodów z tytułu udziału w PIT o 30 mln zł oraz zmniejszenia przychodów z tytułu pożyczki

długoterminowej planowanej do zaciągnięcia w 2024 r. na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu o 30 mln zł. W efekcie w odniesieniu do planu uchwalonego na koniec 3 kw. 2024 r.:

- planowany deficyt budżetu w 2024 r. zmniejsza się z kwoty 131 mln zł do kwoty 101 mln zł,
- łączna prognozowana kwota długu na koniec 2024 r. zmniejsza się z kwoty 406,5 mln zł do kwoty 376,5 mln zł.

Wartości przyjęte w WPF zostały oszacowane w oparciu o:

- a) obowiązujące przepisy prawa, w tym ustawy: z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.), z dnia 12 marca 2022 r. *o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie terytorium tego państwa* (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 167), z dnia 5 sierpnia 2022 r. *o dodatku węglowym* (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 1207), z dnia 15 września 2022 r. *o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1964), z dnia 1 października 2024 r. *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego* (Dz. U. poz. 1572),
- b) Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2024-2027,
- c) założenia projektu budżetu państwa na rok 2025,
- d) wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw, zaktualizowane przez Ministerstwo Finansów w październiku 2024 r., w szczególności wytyczne dotyczące prognozy wskaźnika PKB w ujęciu realnym, wskaźnika średniorocznego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wskaźnika stóp procentowych w ujęciu nominalnym,
- e) informację Ministra Finansów z dnia 14 października 2024 r. znak: ST3.4750.15.2024 o ustalonych na 2025 r. kwotach: należnych dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych, należnej subwencji ogólnej wynikającej z kwoty ujętej w projekcie ustawy budżetowej na rok 2025, potrzeb finansowych i korekcie zamożności, a także o środkach wynikających z podziału części rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego w 2025 r.,
- f) informacje Wojewody Warmińsko-Mazurskiego oraz Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Olsztynie o wstępnych wielkościach dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleconych gminy i powiatu oraz dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych i zleconych gminy i powiatu na rok 2025,
- g) zawarte umowy, porozumienia i inne posiadane dokumenty określające wysokość możliwych do pozyskania dochodów bieżących i dochodów majątkowych ze źródeł zewnętrznych (w tym środków unijnych) na finansowanie, bądź dofinansowanie wydatków bieżących i majątkowych związanych z realizacją zadań własnych miasta,
- h) harmonogramy spłat zaciągniętych pożyczek długoterminowych oraz wykupu obligacji komunalnych wyemitowanych przez gminę w latach ubiegłych,
- i) przewidywane wykonanie budżetu w 2024 r., informacje i analizy własne.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2025-2045

Rok	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
PKB (realny)	3,9%	3,5%	3,1%	2,8%	2,8%	2,5%	2,4%	2,1%	2,0%	2,0%	1,9%
Inflacja (średnioroczna)	5,0%	3,1%	2,6%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Rok	x	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045
PKB (realny)	x	1,8%	1,7%	1,5%	1,4%	1,1%	1,0%	0,8%	0,6%	0,6%	0,7%
Inflacja (średnioroczna)	x	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Źródło: Minister Finansów „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw. Aktualizacja – październik 2024 r.”

Główne kierunki wydatkowania środków budżetowych w 2025 r. i w latach następnych są związane z realizacją celów określonych w „Strategii Rozwoju Miasta – Olsztyn 2030+”. Zakłada się:

- zapewnienie dostępności do usług publicznych, w tym finansowanie zadań obligatoryjnych realizowanych przez miejskie jednostki organizacyjne oraz komórki organizacyjne Urzędu Miasta na poziomie gwarantującym zabezpieczenie co najmniej minimum potrzeb,
- przeprowadzanie niezbędnych remontów i napraw zabezpieczających mienie komunalne,
- realizację zadań wyłonionych w ramach Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego,
- zapewnienie środków na realizację programów, projektów lub zadań ujętych w wieloletniej prognozie finansowej, w tym przewidzianych do realizacji z udziałem środków unijnych w ramach perspektywy finansowej 2021-2027,
- zarządzanie długiem miasta w sposób gwarantujący obciążenie budżetu kosztami jego obsługi na poziomie dopuszczalnym, z zachowaniem wskaźników fiskalnych wynikających z uofp na poziomie bezpiecznym i pozwalającym na zachowanie płynności finansowej miasta.

Objaśnienia do Załącznika 1 Wieloletnia prognoza finansowa

Objaśnienia wartości przyjętych w WPF zostały sporządzone w układzie odpowiadającym poszczególnym sekcjom WPF określonym w Załączniku Nr 1. Zakres danych w poszczególnych sekcjach został przyjęty zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów zawartymi w dokumencie „Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego. Metodologia opracowania”, zaktualizowanym w październiku 2022 r.

1. Dochody ogółem

Dochody ogółem w pozycji 1 stanowią sumę dochodów wykazanych w pozycjach 1.1 *Dochody bieżące* oraz 1.2 *Dochody majątkowe*.

W 2025 r. prognozuje się dochody budżetu Miasta Olsztyna w wysokości **1.812.810.828,44 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one wyższe o 4,5% (o 77,6 mln zł), na co składa się zwiększenie dochodów bieżących o 20,5 mln zł oraz zwiększenie dochodów majątkowych o 57,1 mln zł.

W latach 2026-2045 dochody budżetu Miasta Olsztyna kształtują założenia prognostyczne przyjęte w obszarze dochodów bieżących i dochodów majątkowych.

1.1. Dochody bieżące

Dochody bieżące w pozycji 1.1 stanowią sumę dochodów wykazanych w pozycjach: 1.1.1 *dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych*, 1.1.2 *dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych*, 1.1.3 *z subwencji ogólnej*, 1.1.4 *z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące* oraz 1.1.5 *pozostałe dochody bieżące*.

W 2025 r. prognozuje się dochody bieżące w wysokości **1.660.412.263,99 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one wyższe o 1,2% (o 20,5 mln zł).

Wyższe dochody zakłada się z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (o 439,5 mln zł).

Niższe dochody zakłada się z tytułu:

- udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (o 12,3 mln zł),
- subwencji ogólnej (o 311,2 mln zł),
- dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące (o 33,5 mln zł),

- pozostałych dochodów bieżących (o 62 mln zł).

W latach 2026-2045 zakłada się tendencję wzrostową dochodów bieżących rok do roku na poziomie ok. 2%.

W odniesieniu do 2024 r. przyjmuje się w kolejnych latach:

- wyższy poziom dochodów bieżących z tytułu udziału we wpływach z podatków dochodowych od osób fizycznych i osób prawnych, z tytułu subwencji ogólnej oraz pozostałych dochodów bieżących,
- zmienny poziom dochodów z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące.

1.1.1 Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych

W 2025 r. planuje się dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) w wysokości **829.292.884,99 zł**, określonej przez Ministra Finansów w informacji z dnia 14 października 2024 r. znak: ST3.4750.15.2024.

Prognozowane na 2025 r. dochody zostały ustalone z uwzględnieniem rozwiązań zawartych w nowej ustawie *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego*, uchwalonej przez Sejm RP w dniu 1 października 2024 r. Wysokość udziału w PIT wynosi dla miasta na prawach powiatu 8,6% dochodów podatników podatku PIT zamieszkałych na obszarze miasta.

Planowane dochody z udziału w PIT ujęte w sprawozdaniu RB-27S za 3 kw. 2024 r. wynoszą 359.749.125 zł (gmina 284.043.422 zł, powiat 75.705.703 zł). Według informacji dostępnej na stronie Ministerstwa Finansów Miasto Olsztyn otrzyma w 2024 r. dodatkowe dochody z tytułu udziału w PIT w wysokości 40.832.888 zł (gmina 32.240.020 zł, powiat 8.592.888 zł) w celu wsparcia realizacji zadań. Uzyskane dochody z udziału w PIT w 2024 r. wyniosą w sumie 400.582.013 zł (gmina 316.283.442 zł, powiat 84.298.591 zł).

W Załączniku Nr 1 w wierszu „Wykonanie 2024” została ujęta tylko część ww. kwoty – 389.749.125 zł (plan na 30.09.2024. + 30 mln zł), zgodnie z informacją dotyczącą zmian w przewidywanym wykonaniu budżetu w 2024 r. zamieszczoną we wstępie.

Dochody z udziału w PIT planowane przez Ministerstwo Finansów na 2025 r. są wyższe od planowanych na 2024 r. (po uwzględnieniu dodatkowych dochodów) o 107%, tj. o 428,7 mln zł. Należy jednak zaznaczyć, że od 1 stycznia 2025 r. nastąpiła zmiana sposobu finansowania zadań realizowanych przez JST. Nowa ustawa *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego* wprowadziła zamiast obecnych części subwencji ogólnej pojęcie potrzeb finansowych, które będą finansowane zwiększonymi dochodami z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT, a w przypadku, gdy te okażą się niewystarczające – subwencją ogólną z budżetu państwa.

W latach 2026-2028 oraz 2029-2045 zakłada się w każdym roku wzrost dochodów z udziału w PIT o średnioroczny wskaźnik inflacji.

1.1.2 Udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych

W 2025 r. planuje się dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) w wysokości **36.904.948,94 zł**, określonej przez Ministra Finansów w informacji z dnia 14 października 2024 r. znak: ST3.4750.15.2024.

Prognozowane na 2025 r. dochody zostały ustalone z uwzględnieniem rozwiązań zawartych w nowej ustawie *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego*, uchwalonej przez Sejm RP w dniu 1 października 2024 r.

Wysokość udziału w CIT wynosi dla miasta na prawach powiatu 2,2% dochodów podatników podatku CIT posiadających siedzibę na obszarze miasta.

Dochody z udziału w CIT planowane przez Ministerstwo Finansów na 2025 r. są niższe od planowanych na 2024 r. o 24,9%, tj. o 12,3 mln zł.

W latach 2026-2028 oraz 2029-2045 zakłada się w każdym roku wzrost dochodów z udziału w CIT o prognozowany wskaźnik PKB w ujęciu realnym.

1.1.3 Subwencja ogólna

W 2025 r. planuje się dochody z subwencji ogólnej z budżetu państwa dla miasta na prawach powiatu w wysokości **226.337.413,53 zł**, określonej przez Ministra Finansów w informacji z dnia 14 października 2024 r. znak: ST3.4750.15.2024.

Kwota subwencji ogólnej na 2025 r. została ustalona z uwzględnieniem rozwiązań zawartych w nowej ustawie *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego*, uchwalonej przez Sejm RP w dniu 1 października 2024 r.

Nowa ustawa zamiast obecnych części subwencji ogólnej dla JST (oświatowej, równoważącej i wyrównawczej) wprowadza pojęcie potrzeb finansowych JST (wyrównawczych, oświatowych, rozwojowych, ekologicznych i uzupełniających), które będą finansowane dochodami z udziału w PIT i CIT. W przypadku, gdy dochody z udziału w PIT i CIT danej JST okażą się niewystarczające do pokrycia wyliczonych potrzeb finansowych, samorząd otrzyma subwencję ogólną z budżetu państwa, ustaloną na zasadach określonych w ustawie.

Dochody z tytułu subwencji ogólnej planowane na 2025 r. są niższe od planowanych na 2024 r. o 57,9%, tj. o 311,2 mln zł, co ma związek z opisaną wyżej nowelizacją sposobu ustalania dochodów jednostek samorządu terytorialnego od 1 stycznia 2025 r.

W latach 2026-2028 oraz 2029-2045 przyjmuje się wzrost dochodów z subwencji ogólnej w każdym roku o średnioroczny wskaźnik inflacji.

1.1.4 Dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące

W 2025 r. prognozuje się dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące w wysokości **162.759.327,53 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one niższe o 17,1% (o 33,5 mln zł), z tego:

- 1) dotacje celowe z budżetu państwa na bieżące zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – 121.887.987,34 zł (niższe o 0,3 mln zł); wysokość dochodów wynika z informacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego oraz informacji Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Olsztynie o wstępnych wielkościach dotacji celowych z budżetu państwa na rok 2025,
- 2) dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie bieżących zadań własnych – 17.835.961 zł (niższe o 24,3 mln zł); wysokość dochodów wynika z informacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o wstępnych kwotach dotacji celowych na rok 2025,
- 3) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące powierzone z zakresu administracji rządowej – 919.800 zł (niższe o 0,2 mln zł); wysokość dochodów wynika z informacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o wstępnych kwotach dotacji celowych na rok 2025 w rozdziale 75224 Kwalifikacja wojskowa oraz z porozumienia zawartego z Ministrem Edukacji Narodowej w sprawie realizacji programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przez SOSW,
- 4) środki i dotacje celowe z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących – 190.000 zł (niższe o 0,9 mln zł); planuje się środki z PFRON na pokrycie udziału w kosztach obsługi zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej,
- 5) dotacje celowe na programy, projekty lub zadania bieżące realizowane z udziałem środków unijnych, w tym na przedsięwzięcia określone w Załączniku Nr 2 w części 1.1.1 – 6.607.175,87 zł (niższe o 3 mln zł); wysokość środków na dofinansowanie lub finansowanie tzw. projektów miękkich w latach 2025-2029, wynika z zawartych, bądź planowanych do podpisania umów; dochody z tego tytułu zostały wyodrębnione w pozycjach 9.1.1 (środki unijne i środki stanowiące wkład krajowy) oraz 9.1.1.1 (tylko środki unijne),

- 6) dotacje celowe na zadania bieżące realizowane na podstawie umów/porozumień z innymi JST – 9.375.573,32 zł (wyższe o 0,005 mln zł); planuje się dochody wynikające z porozumień dotyczących: realizacji przewozów komunikacji miejskiej w gminach ościennych, funkcjonowania Straży Miejskiej w Gminie Dywity, współfinansowania Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa, dofinansowania kosztów uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej, zwrotu kosztów pobytu dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Olsztyna,
- 7) środki z innych źródeł zewnętrznych na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących – 5.942.830 zł (niższe o 4,8 mln zł); planuje się środki z WFOŚiGW na realizację programów „Funduszu Ekologii – kształtowanie świadomości proekologicznej i ochrona przyrody” i „Czyste Powietrze”, środki z fundacji polskich związków sportowych na dofinansowanie programu szkolenia i współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży uzdolnionej, środki z Fundacji Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży na zadanie pn. Polsko-niemiecka wymiana młodzieży szkolnej, środki z ZUS na świadczenie „Aktywnie w żłobku”, oraz środki z Funduszu Dopląt BGK na dopłaty do czynszu za najem mieszkań objętych inwestycjami mieszkaniowymi.

W latach 2026-2029 wysokość dochodów z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące jest zmienna, w latach 2030-2045 pozostaje na stałym poziomie. Za podstawę szacunku przyjmuje się tytuły i wysokość dochodów planowanych w 2025 r., z wyjątkiem:

- a) dotacji celowych z budżetu państwa na zadania bieżące powierzone z zakresu administracji rządowej, w zakresie porozumienia zawartego z Ministrem Edukacji Narodowej, na podstawie którego realizacja programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przewidziana jest do 2026 r.,
- b) dotacji celowych na programy, projekty lub zadania bieżące realizowane z udziałem środków unijnych, w tym na przedsięwzięcia określone w załączniku nr 2 w części 1.1.1, których wysokość w latach 2026-2029 wynika z zawartych, bądź planowanych do podpisania umów; wysokość dochodów z tego tytułu została wyodrębniona w pozycjach 9.1.1 (środki unijne i środki stanowiące wkład krajowy) oraz 9.1.1.1 (tylko środki unijne),
- c) dotacji i środków na zadania roczne.

1.1.5 Pozostałe dochody bieżące

W 2025 r. prognozuje się pozostałe dochody bieżące (nie ujęte w pozycjach 1.1.1-1.1.4) w wysokości **405.117.689 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one niższe o 13,3% (o 62 mln zł). Dochody w tej pozycji obejmują:

- 1) wpływy z podatków i opłat – 300.039.508 zł; w odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one wyższe o 4,4 mln zł, z tego:
 - a) wyższe dochody zakłada się z tytułu:
 - podatku od nieruchomości (wykazany w pozycji 1.1.5.1) – 159.000.000 zł (wyższe o 5,8 mln zł),
 - podatków rolnego i leśnego, opłat: skarbowej, miejscowej, komunikacyjnej i za wydanie prawa jazdy, innych lokalnych opłat pobieranych na podstawie odrębnych przepisów oraz pozostałych wpływów z podatków i opłat – 93.589.508 zł (wyższe o 2,1 mln zł),
 - b) niższe dochody zakłada się z tytułu:
 - podatków: od środków transportowych, od czynności cywilnoprawnych – 23.850.000 zł (niższe o 2,6 mln zł),
 - opłat: za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności oraz użytkowanie wieczyste nieruchomości – 18.200.000 zł (niższe o 1 mln zł).
 - c) na poziomie z 2024 r. zakłada się dochody z tytułu:
 - podatków: od działalności gospodarczej opodatkowanej w formie karty podatkowej, od spadków i darowizn – 3.900.000 zł,

- opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów w obrocie hurtowym – 1.500.000 zł.
- 2) pozostałe wpływy bieżące – 105.078.181 zł; w odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one niższe o 38,7% (o 66,4 mln zł), z tego:
- a) wyższe dochody zakłada się z tytułu:
 - grzywien, mandatów i kar – 280.000 zł (wyższe o 0,003 mln zł),
 - usług świadczonych przez jednostki budżetowe – 70.056.472 zł (wyższe o 3,4 mln zł), w tym wpływy ze sprzedaży biletów komunikacji zbiorowej (wyższe o 1,7 mln zł),
 - wpłat do budżetu środków z wydzielonego rachunku dochodów przez jednostki oświatowe – 25.000 zł (wyższe o 0,015 mln zł),
 - b) niższe dochody zakłada się z tytułu:
 - najmu i dzierżawy składników majątku – 9.955.970 zł (niższe o 0,001 mln zł),
 - odsetek, w tym od środków gromadzonych na rachunkach bankowych budżetu – 4.311.580 zł (niższe o 1,2 mln zł),
 - dochodów związanych z realizacją zadań zleconych – 4.431.415 zł (niższe o 0,014 mln zł),
 - różnych dochodów – 15.949.044 zł (niższe o 68,5 mln zł), w tym wpływy z rozliczeń podatku VAT od realizowanych inwestycji i prowadzonej działalności bieżącej jednostek budżetowych (niższe o 60,3 mln zł) oraz wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji udzielonych z budżetu miasta (niższe o 4,3 mln zł),
 - c) na poziomie z 2024 r. zakłada się dochody z tytułu rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych – 68.700 zł.

Prognoza dochodów z podatku od nieruchomości (przedstawiona w pozycji 1.1.1.5) została sporządzona w oparciu o wykazywane w 2024 r. do opodatkowania powierzchnie gruntów i budynków oraz wartości budowli, wzrost stawek podatkowych na 2025 r., przewidywane wykonanie w 2024 r. oraz wpływy podatku w latach ubiegłych. Po 2025 r. zakłada się wzrost dochodów w każdym roku o średnioroczny wskaźnik inflacji.

W latach 2026-2028 oraz 2029-2045 prognozuje się pozostałe dochody bieżące na poziomie zbliżonym do przyjętego w 2025 r., z uwzględnieniem wyższych wpływów z podatku od nieruchomości. Po 2025 r. nie planuje się wpływów pochodzących ze zwrotów niewykorzystanych dotacji i płatności oraz wpłat do budżetu dokonywanych przez jednostki i samorządowe zakłady budżetowe.

1.2. Dochody majątkowe

Dochody majątkowe ujęte w pozycji 1.2 stanowią sumę dochodów wykazanych w pozycjach: 1.2.1 *ze sprzedaży majątku* i 1.2.2 *z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje* oraz pozostałych dochodów majątkowych, które nie posiadają wyodrębnionej pozycji w Załączniku Nr 1.

W 2025 r. prognozuje się dochody majątkowe w wysokości **152.398.564,45 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one wyższe o 60% (o 57,1 mln zł).

Wyższe dochody zakłada się z tytułu sprzedaży majątku (o 11 mln zł) oraz z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje (o 46,4 mln zł).

Niższe zakłada się pozostałe dochody majątkowe, które nie posiadają wyodrębnionej pozycji w Załączniku Nr 1 (0,2 mln zł).

W latach 2026-2028 zakłada się dochody majątkowe na zmiennym poziomie, natomiast w latach 2029-2045 na stałym poziomie 8,5 mln zł w każdym roku. W odniesieniu do 2025 r. przyjmuje się w kolejnych latach:

- niższy poziom dochodów ze sprzedaży majątku w latach 2026-2045,

- zmienny poziom dochodów z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje w latach 2026-2027 oraz brak podstawy do zaplanowania dochodów z tego tytułu w latach 2028-2045,
- niższy poziom pozostałych dochodów majątkowych, które nie posiadają wyodrębnionej pozycji w Załączniku Nr 1, w latach 2026-2045.

1.2.1 Sprzedaż majątku

W 2025 r. prognozuje się dochody ze sprzedaży majątku w wysokości **48.480.500 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one wyższe o 29,3% (o 11 mln zł), z tego:

- 1) sprzedaż lokali mieszkalnych – 2.000.000 zł (niższa o 2 mln zł),
- 2) sprzedaż lokali użytkowych – 300.000 zł (na poziomie z 2024 r.),
- 3) sprzedaż innych obiektów budowlanych – 500.000 zł (niższa o 0,5 mln zł),
- 4) sprzedaż gruntów – 45.000.000 zł (wyższa o 13,9 mln zł),
- 5) zwrot wywłaszczonej nieruchomości – 50.000 zł (na poziomie z 2024 r.),
- 6) nabycie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości – 200.000 zł (niższe o 0,3 mln zł),
- 7) sprzedaż składników majątku – 430.500 zł (niższa o 0,1 mln zł).

W latach 2026-2045 zakłada się niższe dochody ze sprzedaży majątku w odniesieniu do szacowanych w 2025 r.

Założenia uwzględniają m.in.:

- uchwałę Rady Miasta nr L/804/22 z dnia 26.08.2022 r. w sprawie ustalenia wykazu budynków pozostających w 100% własnością Gminy Olsztyn, w których nie prowadzi się sprzedaży lokali, a także kontynuowanie polityki sprzedaży wolnych lokali mieszkalnych przekazanych przez ZLiBK do sprzedaży w trybie przetargu,
- niewielkie zainteresowanie wykupem lokali użytkowych, ze względu na mało atrakcyjną lokalizację, jak również znajdujących się w budynkach nie przeznaczonych do trwałej adaptacji,
- przygotowane do sprzedaży nieruchomości gruntowe,
- pozostałe do spłaty raty z tytułu nabycia prawa własności gruntów przez użytkowników wieczystych,
- toczące się postępowania w sprawie zwrotu wywłaszczonych nieruchomości i możliwość ich zakończenia w latach 2024-2028.

1.2.2 Dotacje i środki przeznaczone na inwestycje

W 2025 r. planuje się dotacje i środki na inwestycje w wysokości **103.118.064,45 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one wyższe o 81,7% (o 46,4 mln zł), z tego:

- 1) dotacje celowe z budżetu państwa na zleczone zadania inwestycyjne – 1.563.000 zł (niższe o 6,3 mln zł): wysokość dochodów wynika z informacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o wstępnych kwotach dotacji celowych dla Miasta Olsztyna na rok 2025; środki są przeznaczone na realizację zadań rocznych pn.: Zakup samochodu osobowego (na potrzeby PINB) oraz Przebudowa placu manewrowego KM PSP z JRG 1 w Olsztynie przy KW PSP w Olsztynie z rozbudową infrastruktury garażowo-magazynowej, myjnią i zagospodarowaniem terenu,
- 2) dotacje celowe na programy, projekty lub zadania inwestycyjne realizowane z udziałem środków unijnych, w tym na przedsięwzięcia określone w Załączniku Nr 2 w części 1.1.2 – 91.762.934,45 zł (wyższe o 55,4 mln zł); dochody z tego tytułu zostały wyodrębnione w pozycjach 9.2.1 (środki unijne i środki stanowiące wkład własny) oraz 9.2.1.1 (tylko środki unijne); wysokość środków na dofinansowanie lub finansowanie tzw. projektów twardych w latach 2025-2027, wynika z zawartych, bądź planowanych do podpisania umów; planuje się refundacje wydatków majątkowych poniesionych na wyprzedzające

finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE (2,6 mln zł) oraz dotacje celowe w ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 (89,2 mln zł),

- 3) środki z innych źródeł zewnętrznych na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych – 9.792.130 zł (niższe o 0,2 mln zł); planuje się:
- a) środki z WFOŚiGW na realizację przedsięwzięcia pn. Program Ciepłe Mieszkanie (2,4 mln zł),
 - b) środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na realizację przedsięwzięcia pn. Budowa drogi dojazdowej od ul. Zientary-Malewskiej do działki 59-249/2 z przebudową skrzyżowania ulic Poprzecznej i Zientary-Malewskiej wraz z budową i przebudową infrastruktury technicznej (3 mln zł),
 - c) środki z Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych na realizację przedsięwzięcia pn.: Budowa wiaduktu drogowego w ciągu ul. Trackiej przy przemysłowej dzielnicy Olsztyna (2,37 mln zł), Modernizacja Olsztyńskiego Planetarium wraz z utworzeniem Habitatu księżycowego oraz modernizacja ekspozycji Obserwatorium Astronomicznego wraz z utworzeniem Astronomicznego Ogrodu Kopernika (2 mln zł).

W latach 2026-2027 wysokość dochodów z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje jest zmienna, co wiąże się z wysokością środków zewnętrznych możliwych do pozyskania na realizację planowanych przedsięwzięć, w tym finansowanych z udziałem środków unijnych (2026-2027), oraz pochodzących z Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych (2026-2027):

- Budowa wiaduktu drogowego w ciągu ul. Trackiej przy przemysłowej dzielnicy Olsztyna (2026 r. 2,38 mln zł),
- Zagospodarowanie terenów przemysłowych we wschodniej części Miasta Olsztyna – część północna (2026 r. 45 mln zł, 2027 r. 45 mln zł),
- Przebudowa wschodniej trybuny stadionu miejskiego w Olsztynie (2026 r. 30 mln zł).

Dotacje i środki przeznaczone na inwestycje realizowane z udziałem środków unijnych, oszacowane na podstawie zawartych, bądź planowanych do zawarcia umów, zostały wyodrębnione w pozycjach 9.2.1 (środki unijne i środki stanowiące wkład własny) oraz 9.2.1.1 (tylko środki unijne).

W latach 2028-2045 nie ma podstawy do zaplanowania dochodów z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje.

Pozostałe dochody majątkowe, które nie posiadają wyodrębnionej pozycji w załączniku nr 1

Dochody w tej grupie obejmują wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności.

W 2025 r. prognozuje się wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności w wysokości **800.000 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one niższe o 20% (o 0,2 mln zł).

W latach 2026-2028 oraz 2029-2045 przyjmuje się dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności na niższym poziomie niż w 2025 r. (w latach 2026-2028 na poziomie 0,7 mln zł, a w latach 2029-2045 na poziomie 0,5 mln zł w każdym roku. Większość właścicieli zdecydowała się na uiszczenie jednorazowej opłaty przekształceniowej w latach 2019-2024, w związku z przysługującą 10% bonifikatą przy jednorazowej opłacie przekształceniowej, obowiązującą do końca 2024 r.

2. Wydatki ogółem

Wydatki ogółem ujęte w pozycji 2 stanowią sumę wydatków wykazanych w pozycjach 2.1 *Wydatki bieżące* i 2.2 *Wydatki majątkowe*.

Poziom wydatków w poszczególnych latach prognozy wyznaczają normy prawne uofp nakazujące spełnienie relacji zrównoważenia wydatków bieżących dochodami bieżącymi (art. 242 uofp) i indywidualnego wskaźnika spłaty zobowiązań dłużnych (art. 243 uofp) oraz uwarunkowania makroekonomiczne (PKB, inflacja, stopy procentowe, zatrudnienie, wynagrodzenia).

W 2025 r. planuje się wydatki budżetu Miasta Olsztyna w wysokości **1.946.660.828,44 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one wyższe o 6% (o 110,5 mln zł), na co składa się zwiększenie wydatków bieżących o 72,4 mln zł oraz zwiększenie wydatków majątkowych o 38 mln zł.

W latach 2026-2045 dynamika zmiany wydatków rok do roku w odniesieniu do 2025 r. uwzględnia:

- w latach 2026-2033 zmienny poziom wydatków bieżących i majątkowych na przedsięwzięcia, w tym na przedsięwzięcia finansowane z udziałem środków unijnych, wynikający z zawartych, bądź planowanych do podpisania umów,
- w latach 2026-2045 zmienny poziom wydatków na obsługę długu,
- w latach 2026-2036 zmienny poziom wydatków na potencjalne wypłaty z tytułu udzielonego poręczenia kredytu Miejskiemu Szpitalowi Zespolonemu w Olsztynie oraz udzielonego poręczenia kredytu w rachunku bieżącym Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.,
- w latach 2026-2045 zmienny poziom wydatków bieżących związany m.in. z koniecznością wdrażania działań optymalizujących koszty bieżące funkcjonowania miasta, w świetle ograniczenia dochodów bieżących i wzrostu wydatków obligacyjnych,
- w latach 2026-2045 zmienny poziom wydatków majątkowych możliwych do realizacji w danym roku budżetowym.

2.1. Wydatki bieżące

Wydatki bieżące ujęte w pozycji 2.1 stanowią sumę wydatków wykazanych w pozycjach: 2.1.1 *na wynagrodzenia i składki od nich naliczane*, 2.1.2 *z tytułu poręczeń i gwarancji* i 2.1.3 *wydatki na obsługę długu*, oraz pozostałych wydatków bieżących, które nie posiadają wyodrębnionej pozycji w załączniku nr 1.

W 2025 r. planuje się wydatki bieżące w wysokości **1.778.230.263,99 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one wyższe o 4,2% (o 72,4 mln zł). Wyższe wydatki bieżące zakłada się na:

- wynagrodzenia i składki od nich naliczane (o 36,6 mln zł),
- obsługę długu (o 3,4 mln zł),
- potencjalne wypłaty poręczeń (o 7,6 mln zł),
- wydatki, które nie posiadają wyodrębnionej pozycji w Załączniku Nr 1 (o 24,8 mln zł).

W latach 2026-2028 oraz 2029-2045 poziom wydatków bieżących jest zmienny, co wynika m.in. z wielkości kwot planowanych wydatków na obsługę długu, potencjalne wypłaty udzielonego poręczenia i realizację przedsięwzięć oraz z konieczności wdrażania działań optymalizujących koszty bieżące funkcjonowania miasta.

Limity wydatków bieżących na przedsięwzięcia planowane do realizacji w latach 2025-2033 zostały określone w pozycji 10.1.1, natomiast wysokość wydatków bieżących na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków unijnych została wskazana w pozycjach 9.3, 9.3.1 (wydatki ponoszone w ramach środków

unijnych oraz środków stanowiących wkład krajowy) oraz 9.3.1.1 (tylko wydatki ponoszone w ramach środków unijnych).

2.1.1 Wynagrodzenia i składki od nich naliczane

W pozycji zostały ujęte tylko wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane sklasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzenia dot. klasyfikacji budżetowej do grupy paragrafów o symbolu 1400, w połączeniu z czwartą cyfrą paragrafu „0”.

W 2025 r. planuje się wydatki z ww. tytułu w wysokości **752.525.996,28 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one wyższe o 5,1% (o 36,6 mln zł). Wiąże się to głównie ze skutkami podwyżek płac w latach 2024-2025, które obejmują:

- wyrównanie płac do poziomu minimalnego, zgodnie z rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 14 września 2023 r. i 12 września 2024 r. w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2024 r. i w 2025 r. (od 1 stycznia 2024 r. wzrost o 642 zł z kwoty 3.600 zł do kwoty 4.242 zł, od 1 lipca 2024 r. wzrost o 58 zł do kwoty 4.300 zł, od 1 stycznia 2025 r. wzrost o 366 zł do kwoty 4.666 zł),
- podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli od 1 stycznia 2024 r. (wzrost o 33% dla nauczycieli początkujących i o 30% dla nauczycieli mianowanych i dyplomowanych) oraz od 1 stycznia 2025 r. (wzrost o 5%),
- podwyżki wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych w miejskich jednostkach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Urzędu Miasta od 1 kwietnia 2024 r. z wyrównaniem od 1 stycznia 2024 r. (średni wzrost wynagrodzenia zasadniczego o 600 zł dla dyrektorów i 400 zł dla pozostałych pracowników),
- podwyżki minimalnego wynagrodzenia zasadniczego dla pracowników samorządowych w 2024 r., zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 lipca 2024 r.

W latach 2026-2028 oraz 2029-2045 planuje się wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane na poziomie z 2025 r.

Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane związane z realizacją programów, projektów lub zadań finansowanych z udziałem środków unijnych zostały ujęte w części *Pozostałe wydatki bieżące, które nie posiadają wyodrębnionej pozycji w Załączniku Nr 1*.

2.1.2 Wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji

W tej pozycji wykazuje się wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym.

W 2025 r. i w latach 2026-2036 planuje się wydatki na potencjalne wypłaty z tytułu:

- a) udzielonego w 2021 r. poręczenia kredytu Miejskiemu Szpitalowi Zespolonemu w Olsztynie; poręczenie obejmuje zabezpieczenie spłaty kredytu obrotowego nieodnawialnego w latach 2022-2036 w łącznej wysokości 12.323.370,13 zł (kapitał – 10.000.000 zł, odsetki – 2.323.370,13 zł),
- b) udzielonego w 2023 r. poręczenia kredytu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.; poręczenie obejmuje zabezpieczenie spłaty kredytu w rachunku bieżącym w latach 2023-2025 w łącznej wysokości 9.400.000 zł (z tego: kwota główna – 8.000.000 zł, szacowana łączna kwota kosztów związanych z uruchomieniem i wykorzystaniem kredytu obejmującego odsetki, prowizje i opłaty – 1.400.000 zł).

Wydatki na potencjalne wypłaty z tytułu udzielonych poręczeń w latach 2025-2036

Rok	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
MSZ	988.119,86	967.893,44	947.667,02	927.934,72	907.214,19	886.987,78	866.761,36	846.807,40	826.308,53	806.082,11	785.855,70	765.604,89
PWIK	8.350.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Suma	9.338.119,86	967.893,44	947.667,02	927.934,72	907.214,19	886.987,78	866.761,36	846.807,40	826.308,53	806.082,11	785.855,70	765.604,89

2.1.3 Wydatki na obsługę długu

Wydatki na obsługę długu planuje się na podstawie harmonogramów wykupu wyemitowanych papierów wartościowych, a także w oparciu o szacowaną wysokość kosztów obsługi zadłużenia z tytułu pożyczki planowanej do zaciągnięcia w 2024 r. oraz emisji papierów wartościowych planowanej w latach 2025-2027.

Wydatki na obsługę długu zostały wykazane w pozycji 2.1.3, z tego w pozycjach:

- 2.1.3.1 wydatki z tytułu odsetek od zadłużenia na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej zaciągniętego w 2023 r. (kredyt), podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań na podstawie art. 243 ust. 3 uofp,
- 2.1.3.2 wydatki z tytułu odsetek od zadłużenia na wkład krajowy w realizację programów, projektów lub zadań inwestycyjnych finansowanych z udziałem środków unijnych, zaciągniętego w latach 2018 i 2019 (obligacje komunalne) oraz planowanego do zaciągnięcia w latach 2025-2026 (obligacje komunalne), podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań na podstawie art. 243 ust. 3a uofp.

Wysokość odsetek od zaciągniętych zobowiązań uzależniona jest od stawki WIBOR oraz ustalonej marży.

W 2025 r. planuje się wydatki na obsługę długu w wysokości **25.702.553,19 zł**, z tego:

- odsetki od papierów wartościowych i pożyczek – 25.048.653,19 zł, z tego:
 - odsetki od obligacji komunalnych wyemitowanych w 2015 r. – 2.382.909 zł,
 - odsetki od obligacji komunalnych wyemitowanych w 2018 r. – 5.982.202 zł, w tym odsetki od obligacji komunalnych wyemitowanych na wkład krajowy podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań na podstawie art. 243 ust. 3a uofp – 2.669.763 zł,
 - odsetki od obligacji komunalnych wyemitowanych w 2019 r. – 3.031.000 zł, w tym odsetki od obligacji komunalnych wyemitowanych na wkład krajowy podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań na podstawie art. 243 ust. 3a uofp – 1.011.250 zł,
 - odsetki od obligacji komunalnych wyemitowanych w 2023 r. – 8.445.506 zł, w tym odsetki od obligacji komunalnych wyemitowanych na wkład krajowy podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań na podstawie art. 243 ust. 3a uofp – 3.268.173 zł,
 - odsetki od pożyczki długoterminowej planowanej do zaciągnięcia w 2024 r. – 5.004.149,24 zł,
 - odsetki od obligacji komunalnych planowanych do wyemitowania w 2025 r. – 152.886,95 zł, w tym odsetki od obligacji komunalnych wyemitowanych na wkład krajowy podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań na podstawie art. 243 ust. 3a uofp – 14.653 zł,
 - odsetki od kredytu w rachunku bieżącym – 50.000 zł,
- koszty emisji papierów wartościowych oraz inne opłaty i prowizje – 653.900 zł, z tego:
 - prowizja od planowanej emisji obligacji – 415.400 zł,
 - odnowienie kodu LEI przez emitenta obligacji – 500 zł; kod LEI odnawiany jest co roku do momentu wykupu wszystkich obligacji,
 - opłaty związane z wprowadzeniem obligacji na rynek regulowany – 238.000 zł.

W latach 2025-2027 następuje wzrost, a w latach 2028-2045 stopniowy spadek obciążenia budżetu kosztami obsługi zadłużenia, aż do całkowitej jego spłaty w 2045 r.

Pozostałe wydatki bieżące, które nie posiadają wyodrębnionej pozycji w Załączniku Nr 1

Pozostałe wydatki bieżące, które nie posiadają wyodrębnionej pozycji w Załączniku Nr 1 obejmują:

- 1) wydatki bieżące związane z realizacją programów, projektów i zadań finansowanych z udziałem środków unijnych, w tym wynagrodzenia i składki od nich naliczane sklasyfikowane (zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzenia dotyczącego klasyfikacji budżetowej) do grupy paragrafów o symbolu 1401 i 1402, w połączeniu z czwartą cyfrą paragrafu 7, 8 i 9,
- 2) pozostałe wydatki (dotacje udzielane z budżetu miasta na zadania bieżące, świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z realizacją zadań statutowych).

W 2025 r. planuje się wydatki bieżące, które nie posiadają wyodrębnionej pozycji w Załączniku Nr 1 w wysokości **990.663.594,66 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one wyższe o 2,6% (o 24,8 mln zł), i obejmują:

- 1) wydatki bieżące związane z realizacją programów, projektów i zadań finansowanych z udziałem środków unijnych, w tym wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 11.012.187,16 zł (wyższe o 1 mln zł),
- 2) pozostałe wydatki bieżące, w tym finansowane z dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące – 979.651.407,50 zł (wyższe o 25,8 mln zł); wyższe zakłada się m.in. dotacje udzielane z budżetu miasta na zadania bieżące (o 14,7 mln zł, w tym dla niepublicznych i publicznych jednostek systemu oświaty – wyższe o 12,1 mln zł) oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z realizacją zadań statutowych (o 12,5 mln zł, w tym transport i łączność – wzrost o 6,8 mln zł, oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza – wzrost o 2,1 mln zł, kultura fizyczna – wzrost o 1,5 mln zł, rezerwy celowe i ogólna – wzrost o 3 mln zł); niższe planuje się wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych finansowane ze źródeł zewnętrznych (o 1,4 mln zł).

W latach 2026-2028 oraz 2029-2045 wydatki bieżące, które nie posiadają wyodrębnionej pozycji w Załączniku Nr 1, planuje się na zmiennym poziomie.

2.2 Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe ujęte w pozycji 2.2 obejmują wydatki na przedsięwzięcia wykazane w Załączniku Nr 2 w częściach 1.1.2 i 1.3.2 oraz wydatki majątkowe roczne. Z wydatków majątkowych wykazanych w pozycji 2.2. wyodrębnia się w pozycjach:

- 2.2.1 wydatki majątkowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne obejmujące wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne sklasyfikowane (zgodnie z Załącznikiem Nr 4 rozporządzenia dotyczącego klasyfikacji budżetowej) do grupy paragrafów o symbolach 1600, 1601, 1602 oraz wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne należące do grupy paragrafów o symbolach 1610, 1611 i 1612,
- 2.2.1.1 wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne sklasyfikowane (zgodnie z Załącznikiem Nr 4 rozporządzenia dotyczącego klasyfikacji budżetowej) do grupy paragrafów o symbolach 1610, 1611 i 1612 (wchodzące w skład pozycji 2.2.1).

W 2025 r. planuje się wydatki majątkowe w wysokości **168.430.564,45 zł**. W odniesieniu do przewidywanego wykonania w 2024 r. są one wyższe o 29,2% (o 38 mln zł), z tego:

- wydatki majątkowe na przedsięwzięcia (wykazane w Załączniku Nr 2) – 150.327.115,30 zł (wyższe o 73,6 mln zł),
- wydatki majątkowe roczne – 18.103.449,15 zł (niższe o 35,5 mln zł).

W latach 2026-2029 planuje się wydatki majątkowe związane z realizacją przedsięwzięć oraz wydatki majątkowe możliwe do zrealizowania w danym roku budżetowym, bez wskazania konkretnych zadań. W latach 2030-2045 planuje się wyłącznie wydatki majątkowe możliwe do zrealizowania w danym roku budżetowym.

Limity wydatków majątkowych na przedsięwzięcia planowane do realizacji w latach 2025-2029 zostały określone w pozycji 10.1.2, natomiast wysokość wydatków majątkowych na programy, projekty i zadania finansowane z udziałem środków unijnych została wskazana w pozycjach 9.4., 9.4.1 (ponoszone w ramach środków unijnych oraz środków stanowiących wkład krajowy) i 9.4.1.1 (tylko ponoszone w ramach środków unijnych).

3. Wynik budżetu

Wynik budżetu wykazany w pozycji 3 stanowi różnicę między dochodami a wydatkami wykazanymi odpowiednio w pozycjach 1 i 2.

W 2025 r. przewiduje się deficyt budżetu w wysokości **133.850.000 zł**. Źródłami sfinansowania planowanego deficytu będą przychody pochodzące: ze sprzedaży papierów wartościowych, zaciągniętych pożyczek, wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 uofp oraz niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 uofp, przedstawione w pkt 4. *Przychody budżetu.*

Nadwyżki budżetu z przeznaczeniem na spłatę zaciągniętego długu (pożyczek i wykup papierów wartościowych) planuje się w latach 2027-2045, co zostało wykazane w pozycji 3.1.

4. Przychody budżetu

Przychody budżetu wykazane w pozycji 4 stanowią sumę przychodów ujętych w pozycjach: 4.1 *Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych*, 4.2 *Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych*, 4.3 *Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy*, 4.4 *Spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych* oraz 4.5 *Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu.*

W 2025 r. planuje się przychody w wysokości **153.850.000 zł**, z tego:

- pożyczki – 18.000.000 zł,
- emisja papierów wartościowych – 130.000.000 zł,
- niewykorzystane środki pieniężne znajdujące się na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 uofp i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków (art. 217 ust. 2 pkt 8 uofp) – 630.480,10 zł,
- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 uofp – 5.219.519,90 zł.

W latach 2026-2027 planuje się przychody z tytułu emisji obligacji.

W latach 2028-2045 nie planuje się przychodów.

4.1 Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych

W 2025 r. planuje się przychody zwrotne z tytułu:

- pożyczek w wysokości 18.000.000 zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu – 3.000.000 zł (wykazane w poz. 4.1.1) oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań – 15.000.000 zł,

- emisji papierów wartościowych (obligacji komunalnych) w wysokości 130.000.000 zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu (wykazane w pozycji 4.1.1).

W 2026 r. planuje się przychody zwrotne z tytułu emisji papierów wartościowych (obligacji komunalnych) w wysokości 95.600.000 zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu – 80.600.000 zł (wykazane w pozycji 4.1.1) oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań – 15.000.000 zł.

W 2027 r. planuje się przychody zwrotne z tytułu emisji papierów wartościowych (obligacji komunalnych) w wysokości 15.000.000 zł, z przeznaczeniem na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W latach 2028-2045 nie planuje się przychodów z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych.

Przewidywany harmonogram spłaty ww. zadłużenia został przedstawiony w pkt 5.1. *Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych.*

4.2 Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych

W pozycji 4.2 ujmuje się środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów (§957) łącznie z niewykorzystanymi środkami wynikającymi z rozliczenia:

- dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach (§905),
- środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 uofp i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków (§906),

które na podstawie art. 217 ust. 2 pkt 8 uofp mogą stanowić źródła finansowania deficytu budżetu jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ww. zadań (wykazane w pozycji 4.2.1).

W 2025 r. planuje się przychody w wysokości **630.480,10 zł**, z tego:

- a) niewykorzystane środki pieniężne znajdujące się na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach – 595.107,19 zł, z tego z tytułu:
 - opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – 515.107,19 zł,
 - opłat za udostępnianie i prowadzenie powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego – 80.000 zł,
- b) niewykorzystane środki pieniężne znajdujące się na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 uofp i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków – 35.372,91 zł; dotyczą przedsięwzięcia pn. Erasmus+(2024) Poszukiwanie wszechstronnych talentów.

4.3 Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy

W pozycji wykazuje się kwotę wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 uofp, czyli nadwyżkę środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, innych niż określone w pkt 5 i 8, uofp, w tym wynikającą z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych (§950).

Wolne środki są planowane na podstawie danych wynikających ze sprawozdań finansowych za lata ubiegłe.

W 2025 r. wprowadza się wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 uofp, w wysokości **5.219.519,90 zł**, z przeznaczeniem na:

- sfinansowanie planowanego deficytu budżetu (wykazane w pozycji 4.1.1) – 219.519,90 zł,

– spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań – 5.000.000 zł.

Wolne środki wynikają z bilansu z wykonania budżetu za 2023 r. (kwota dotychczas nierozdysponowana).

4.4 Spłaty pożyczek udzielonych w latach ubiegłych

W tej pozycji wykazuje się spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych.

Nie planuje się tego rodzaju przychodów.

4.5 Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu

W tej pozycji wykazuje się inne przychody niezwiązane z długiem, w szczególności przychody pochodzące z prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego.

Nie planuje się tego rodzaju przychodów.

5. Rozchody budżetu

Rozchody wykazane w pozycji 5 stanowią sumę rozchodów wykazanych w pozycjach 5.1 *Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych*, a także 5.2 *Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu*.

W 2025 r. planuje się rozchody w wysokości **20.000.000 zł** z tytułu wykupu papierów wartościowych.

W latach 2026-2045 planuje się rozchody z tytułu spłaty pożyczek długoterminowych oraz wykupu papierów wartościowych.

5.1 Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych

W latach 2025-2045 ujmuje się spłaty długu zaciągniętego w latach 2015, 2018, 2019 i 2023, oraz spłaty długu planowanego do zaciągnięcia w latach 2025-2027, o którym mowa w części 4.1 *Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych*. Wysokość spłaty zadłużenia w poszczególnych latach wyznacza ustawowy wymóg przestrzegania limitu spłaty zobowiązań w danym roku budżetowym, określony przez wskaźnik z art. 243 uofp. Łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań została wykazana w pozycji 5.1.1, z tego w pozycjach:

- 5.1.1.1. spłaty rat kapitałowych od zadłużenia na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, zaciągniętego w 2023 r. (kredyt), podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań na podstawie art. 243 ust. 3 uofp,
- 5.1.1.2 spłaty rat kapitałowych od zadłużenia na wkład krajowy w realizację programów, projektów i zadań inwestycyjnych finansowanych z udziałem środków unijnych, zaciągniętego w latach 2015, 2018, 2019 i 2023, oraz planowanego do zaciągnięcia w latach 2025-2026 z tytułu emisji obligacji komunalnych, podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań na podstawie art. 243 ust. 3a uofp.

Spłaty długu zaciągniętego:

- a) wykup obligacji komunalnych wyemitowanych w 2015 r. w kwocie 144.000.000 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu (w tym kwota 4.700.469,03 zł na wkład krajowy podlegająca wyłączeniu w 2019 r.), ujęty w nw. latach prognozy:
- 2025 – 15.000.000 zł,
 - 2026 – 10.000.000 zł,
 - 2027 – 13.000.000 zł,

- b) wykup obligacji komunalnych wyemitowanych w 2018 r. w kwocie 90.500.000 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu (tym kwota 40.400.000 zł na wkład krajowy podlegająca ustawowemu wyłączeniu), ujęty w nw. latach prognozy:
- 2025 – 5.000.000 zł,
 - 2026 – 5.000.000 zł,
 - 2027 – 8.000.000 zł,
 - 2028 – 6.500.000 zł,
 - 2029 – 5.000.000 zł; kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2030 – 26.000.000 zł, w tym kwota 13.000.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2031 – 13.000.000 zł; kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2032 – 22.000.000 zł, w tym kwota 9.400.000 zł podlegająca wyłączeniu,
- c) wykup obligacji komunalnych wyemitowanych w 2019 r. w kwocie 48.000.000 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu (w tym kwota 15.000.000 zł na wkład krajowy podlegająca ustawowemu wyłączeniu), ujęty w nw. latach prognozy:
- 2029 – 5.000.000 zł,
 - 2030 – 5.000.000 zł,
 - 2031 – 5.000.000 zł,
 - 2033 – 10.000.000 zł, w tym kwota 5.000.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2034 – 10.000.000 zł, w tym kwota 5.000.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2035 – 10.000.000 zł, w tym kwota 5.000.000 zł podlegająca wyłączeniu,
- d) wykup obligacji komunalnych wyemitowanych w 2023 r. w kwocie 130.000.000 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu (w tym kwota 50.000.000 zł na wkład krajowy podlegająca ustawowemu wyłączeniu), ujęty w nw. latach prognozy:
- 2028 – 15.000.000 zł, w tym kwota 5.000.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2029 – 12.000.000 zł, w tym kwota 5.000.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2031 – 6.400.000 zł,
 - 2032 – 7.600.000 zł, kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2033 – 13.000.000 zł, w tym kwota 5.000.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2034 – 12.000.000 zł,
 - 2035 – 12.000.000 zł,
 - 2036 – 10.000.000 zł, kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2037 – 8.000.000 zł, kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2038 – 14.000.000 zł, w tym kwota 3.400.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2039 – 10.000.000 zł,
 - 2040 – 10.000.000 zł, w tym kwota 6.000.000 zł podlegająca wyłączeniu.

Spląty długu planowanego:

- a) spląty rat pożyczki długoterminowej planowanej do zaciągnięcia w 2024 r. w kwocie 73.000.000 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu, ujęte w nw. latach prognozy:
- 2029 – 2.000.000 zł,
 - 2030 – 1.400.000 zł,
 - 2031 – 2.000.000 zł,
 - 2032 – 2.000.000 zł,
 - 2033 – 8.000.000 zł,
 - 2034 – 8.000.000 zł,
 - 2035 – 8.000.000 zł,
 - 2036 – 11.000.000 zł,

- 2037 – 10.600.000 zł,
 - 2038 – 10.000.000 zł,
 - 2039 – 10.000.000 zł,
- b) spłaty rat pożyczek długoterminowych planowanych do zaciągnięcia w 2025 r. w kwocie 18.000.000 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, ujęty w nw. latach prognozy:
- 2028 – 1.800.000 zł,
 - 2029 – 1.800.000 zł,
 - 2030 – 1.800.000 zł,
 - 2031 – 1.800.000 zł,
 - 2032 – 1.800.000 zł,
 - 2033 – 1.800.000 zł,
 - 2034 – 1.800.000 zł,
 - 2035 – 1.800.000 zł,
 - 2036 – 1.800.000 zł,
 - 2037 – 1.800.000 zł,
- c) wykup obligacji komunalnych planowanych do wyemitowania w 2025 r. w kwocie 130.000.000 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu (w tym kwota 12.400.000 zł na wkład krajowy podlegająca ustawowemu wyłączeniu), ujęty w nw. latach prognozy:
- 2028 – 5.200.000 zł,
 - 2029 – 4.800.000 zł, kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2031 – 2.800.000 zł, kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2032 – 1.100.000 zł, kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2034 – 2.000.000 zł, kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2035 – 1.700.000 zł, kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2036 – 4.500.000 zł,
 - 2039 – 1.300.000 zł,
 - 2040 – 11.000.000 zł,
 - 2041 – 25.000.000 zł,
 - 2042 – 20.000.000 zł,
 - 2043 – 20.000.000 zł,
 - 2044 – 20.000.000 zł,
 - 2045 – 10.600.000 zł,
- d) wykup obligacji komunalnych planowanych do wyemitowania w 2026 r. w kwocie 95.600.000 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań (w tym kwota 11.400.000 zł na wkład krajowy podlegająca ustawowemu wyłączeniu), ujęty w nw. latach prognozy:
- 2029 – 2.400.000 zł, kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2030 – 1.300.000 zł, kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2031 – 3.500.000 zł, w tym kwota 1.000.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2032 – 1.000.000 zł, kwota w całości podlegająca wyłączeniu,
 - 2033 – 7.700.000 zł, w tym kwota 2.700.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2034 – 6.700.000 zł, w tym kwota 1.000.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2035 – 7.000.000 zł, w tym kwota 1.000.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2036 – 13.200.000 zł, w tym kwota 1.000.000 zł podlegająca wyłączeniu,
 - 2037 – 12.600.000 zł,
 - 2038 – 9.000.000 zł,

- 2039 – 9.200.000 zł,
 - 2040 – 9.000.000 zł,
 - 2041 – 8.000.000 zł,
 - 2042 – 5.000.000 zł.
- e) wykup obligacji komunalnych planowanych do wyemitowania w 2027 r. w kwocie 15.000.000 zł na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, ujęty w nw. latach prognozy:
- 2037 – 3.000.000 zł,
 - 2038 – 3.000.000 zł,
 - 2039 – 3.000.000 zł,
 - 2040 – 3.000.000 zł,
 - 2042 – 3.000.000 zł.

W 2025 r. łączna planowana kwota rozchodów z tytułu spłaty zadłużenia wynosi **20.000.000 zł**.

Źródłem sfinansowania rozchodów będą przychody z tytułu pożyczki i wolnych środków (w 2025 r.), sprzedaży papierów wartościowych (w latach 2026-2027) oraz planowanych nadwyżek budżetowych (w latach 2027-2045).

5.2 Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu

W tej pozycji planuje się rozchody niezwiązane ze spłatą długu, m.in. udzielone pożyczki, przelewy na rachunki lokat.

Nie planuje się tego rodzaju rozchodów.

6. Kwota długu

Kwota długu na koniec 2023 r. wynosiła 332.409.937,59 zł, na koniec 2024 r. prognozuje się, że będzie wynosiła 376.500.000 zł, natomiast na koniec 2025 r. – **504.500.000 zł**, a na koniec 2026 r. – 585.100.000 zł.

Ostateczna spłata długu nastąpi w 2045 r.

Poziom zadłużenia w poszczególnych latach prognozy kształtują planowane spłaty zadłużenia opisane w części 5.1 *Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych*, jak również planowane do zaciągnięcia nowe przychody zwrotne opisane w części 4.1 *Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych*.

7. Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy

Zgodnie z art. 242 uofp jednostka samorządu terytorialnego nie może uchwalić i wykonać budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8, tj. o przychody z tytułu:

- nadwyżki budżetu z lat ubiegłych (art. 217 ust. 2 pkt 5), wykazanej w pozycji 4.2,
- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach, oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 uofp i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków (art. 217 ust. 2 pkt 8), wykazanych w pozycji 4.2,
- spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych (art. 217 ust. 2 pkt 7), wykazanych w pozycji 4.4.

Powyższa reguła była wielokrotnie łagodzona z uwagi na negatywne skutki budżetowe – zmniejszenie dochodów bieżących i zwiększenie wydatków bieżących, wywołane pandemią COVID-19, konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, wysoką inflacją oraz zmianami systemu podatkowego w latach 2019-2022. Czasowe preferencje obejmują możliwość bilansowania części bieżącej budżetu wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 uofp, będącymi w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego (wykazane w poz. 4.3):

- w latach 2023-2025 na podstawie art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. *o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. poz. 1964),
- w latach 2026-2029 na podstawie art. 296a ust. 1 ustawy z dnia 8 listopada 2024 r. *o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. poz. 1756).

W myśl art. 110 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. *o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*, ustalając relację, o której mowa w art. 242 uofp, wydatki bieżące pomniejsza się o wydatki bieżące ponoszone w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie były one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel. Miasto Olsztyn nie ponosi wydatków bieżących podlegających wyłączeniu.

Różnica między dochodami bieżącymi wykazanymi w pozycji 1.1 a wydatkami bieżącymi wykazanymi w pozycji 2.1 została przedstawiona w pozycji 7.1 Załącznika Nr 1.

Różnica między dochodami bieżącymi wykazanymi w pozycji 1.1, skorygowanymi o wyżej opisane przychody, a wydatkami bieżącymi wykazanymi w pozycji 2.1, została przedstawiona w pozycji 7.2 Załącznika Nr 1.

W latach 2025-2026 ww. relacje przyjmują wartości ujemne.

Zgodnie z art. 296a ust. 2 ustawy z dnia 8 listopada 2024 r. *o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw* w latach 2024-2029 jednostka samorządu terytorialnego może w danym roku budżetowym przekroczyć wskazaną relację, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2 uofp, pod warunkiem, że w latach 2022-2029 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z relacji w poszczególnych latach.

Powyższy warunek został spełniony. Suma przekroczeń relacji w latach 2024-2026 jest niższa od sumy nadwyżek wynikających z różnicy między dochodami powiększonymi o wskazane przez ustawodawcę źródła przychodów, a wydatkami bieżącymi, w latach 2022, 2023, 2027-2029, co prezentuje poniższe zestawienie.

Lata	2022	2023	2024 PW	2025	2026	2027	2028	2029
Dochody bieżące	1.311.980.246,49	1.389.662.490,51	1.639.937.744,83	1.660.412.263,99	1.691.038.462,78	1.720.455.965,98	1.752.147.953,80	1.785.912.250
Wydatki bieżące	1.253.228.935,04	1.349.909.774,25	1.705.837.744,83	1.778.230.263,99	1.710.638.462,78	1.710.147.965,98	1.707.889.953,80	1.721.612.250,00
Wynik budżetu bieżącego (poz. 7.1)	58.751.311,45	39.752.716,26	-65.900.000,00	-117.818.000,00	-19.600.000,00	10.308.000,00	44.258.000,00	64.300.000,00
Przychody wskazane przez ustawodawcę (poz.: 4.2, 4.3, 4.4)	249.837.141,56	171.267.000,06	56.909.937,59	5.850.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Skorygowany wynik budżetu bieżącego (poz. 7.2)	308.588 453,01	211.019.716,32	-8.990.062,41	-111.968.000,00	-19.600.000,00	10.308.000,00	44.258.000,00	64.300.000,00

W latach 2027-2045 relacje zrównowazenia wydatków bieżących przyjmują wartości dodatnie, ustawowa reguła jest spełniona.

Celem polityki budżetowej w 2025 r. będzie wzmocnienie działań ograniczających narastanie deficytu operacyjnego i zoptymalizowanie poziomu generowanych nadwyżek operacyjnych w perspektywie długoletniej, m.in. poprzez dostosowywanie wydatków do ograniczonego poziomu finansowania (stałe monitorowanie wydatków, wzmocnienie kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego, działania oszczędnościowe i racjonalizujące wydatki bieżące) oraz poszukiwanie możliwości zwiększania aktualnych źródeł dochodów.

8. Wskaźnik spłaty zobowiązań

Zgodnie z art. 243 uofp organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym relacja po lewej stronie wzoru określonego w wymienionym artykule (roczny wskaźnik spłaty zobowiązań) przekroczy relację określoną po prawej stronie wzoru (dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań).

Do obliczenia wskaźnika spłaty zobowiązań zostały przyjęte niżej wymienione wielkości:

- 1) do obliczenia rocznego wskaźnika spłaty zobowiązań (lewa strona wzoru – $R+O/Db$):
 - (R) planowane na dany rok spłaty rat kapitałowych długoterminowych pożyczek oraz wykup papierów wartościowych, z wyłączeniem spłaty długu zaciąganego w związku z realizacją programów, projektów i zadań inwestycyjnych finansowanych z udziałem środków unijnych, a także potencjalne spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń (z wyjątkiem lat 2023-2025, zgodnie z wyłączeniem wynikającym z art. 28 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym oraz lat 2026-2029, zgodnie z wyłączeniem wynikającym z art. 296b uofp),
 - (O) planowane na rok budżetowy wydatki bieżące na obsługę długu krótko i długoterminowego, w tym odsetki od pożyczek oraz papierów wartościowych, z wyłączeniem odsetek od zadłużenia zaciąganego w związku z realizacją programów, projektów i zadań inwestycyjnych finansowanych z udziałem środków unijnych,
 - (Db) planowane na rok, na który ustalana jest relacja, dochody bieżące budżetu pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące,

- 2) do obliczenia dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań (prawa strona wzoru – średnia arytmetyczna z 7 lat $D_{bei}+S_m-W_{bei}/D_{bi}$):
 - (D_{bei}) dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programów, projektów i zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 uofp,
 - (S_m) dochody ze sprzedaży majątku,
 - (W_{bei}) wydatki bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o wydatki bieżące na obsługę długu oraz wydatki bieżące na realizację programów, projektów i zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 uofp,
 - (D_{bi}) dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;

zgodnie z możliwością wyboru okresu stosowanego do obliczenia relacji na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U z 2018 poz. 2500 z późn. zm), do wyliczenia średniej arytmetycznej na lata 2022-2025 został przyjęty okres 7 lat (Zarządzenie nr 376 Prezydenta Olsztyna z dnia 29 listopada 2021 r.),

Do ustalenia relacji na 2025 r. przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniach z wykonania budżetu za trzy kwartały 2024 r., natomiast do obliczenia relacji na lata 2018-2023 wartości wykonane wynikające z rocznych sprawozdań budżetowych.

Miasto nie posiada zadłużenia z tytułu: zobowiązań związku współtworzonego przez miasto, zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego o skutkach podobnych do umowy kredytu lub pożyczki. Nie planuje również wcześniejszej spłaty zobowiązań dłużnych, które przypadają do spłaty po 2025 r.

Wskaźnik spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 uofp obliczony w ww. sposób jest spełniony we wszystkich latach prognozy.

9. Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy

W pozycjach oznaczonych numerem 9 wykazane zostały dochody i wydatki związane z realizacją programów, projektów i zadań finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art. 5 ust. 1 pkt 2 uofp), z tego w pozycjach:

- 9.1 dochody bieżące na programy, projekty i zadania finansowane z udziałem środków unijnych, sklasyfikowane w paragrafach w połączeniu z czwartą cyfrą paragrafu 7, 8 i 9, z wyjątkiem paragrafów 291 i 295 dotyczących wpływów ze zwrotów dotacji,
- 9.1.1 dotacje i środki o charakterze bieżącym na programy, projekty i zadania finansowane z udziałem środków unijnych wymienione w pozycji 1.1.4 *Dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące* w połączeniu z czwartą cyfrą paragrafu 7, 8 i 9 (środki unijne oraz środki na współfinansowanie programów, projektów i zadań),
 - 9.1.1.1 dochody bieżące na programy, projekty i zadania finansowane z udziałem środków unijnych obejmujące dotacje i środki o charakterze bieżącym wymienione w pozycji 1.1.4 *Dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące* w połączeniu z czwartą cyfrą paragrafu 7 i 8 (środki unijne),
- 9.2 oraz 9.2.1 dochody majątkowe na programy, projekty i zadania finansowane z udziałem środków unijnych sklasyfikowane w paragrafach w połączeniu z czwartą cyfrą paragrafu 7, 8 i 9, z wyjątkiem paragrafów 666, 668 i 669 dotyczących wpływów ze zwrotów dotacji oraz wpłat niewykorzystanych środków z rachunku wydatków niewygasających (środki unijne oraz środki na współfinansowanie programów, projektów i zadań),
 - 9.2.1.1 dochody majątkowe na programy, projekty i zadania finansowane z udziałem środków unijnych sklasyfikowane w paragrafach w połączeniu z czwartą cyfrą paragrafu 7 i 8, z wyjątkiem paragrafów 666, 668 i 669 dotyczących wpływów ze zwrotów dotacji oraz wpłat niewykorzystanych środków z rachunku wydatków niewygasających (środki unijne),
- 9.3 oraz 9.3.1 wydatki bieżące na programy, projekty i zadania finansowane z udziałem środków unijnych sklasyfikowane w paragrafach w połączeniu z czwartą cyfrą paragrafu 7, 8 i 9 (finansowane środkami unijnymi i środkami na współfinansowanie),
 - 9.3.1.1 wydatki bieżące na programy, projekty i zadania finansowane z udziałem środków unijnych sklasyfikowane w paragrafach w połączeniu z czwartą cyfrą paragrafu 7 i 8 (finansowane środkami unijnymi),
- 9.4 oraz 9.4.1 wydatki majątkowe na programy, projekty i zadania finansowane z udziałem środków unijnych sklasyfikowane w paragrafach w połączeniu z czwartą cyfrą paragrafu 7, 8 i 9, z wyjątkiem paragrafów 666 i 669 dotyczących zwrotów dotacji (finansowane środkami unijnymi i środkami na współfinansowanie),

- 9.4.1.1 wydatki majątkowe na programy, projekty i zadania finansowane z udziałem środków unijnych sklasyfikowane w paragrafach w połączeniu z czwartą cyfrą paragrafu 7 i 8, z wyjątkiem paragrafów 666 i 669 dotyczących zwrotów dotacji (finansowane środkami unijnymi).

Suma wydatków bieżących na programy, projekty i zadania wykazana w pozycji 9.3 jest niższa niż suma limitów wydatków wykazana w Załączniku Nr 2 Wykaz przedsięwzięć do WPF w części 1.1 o kwoty wydatków niekwalifikowalnych nieobjętych umową o dofinansowanie, sklasyfikowanych z czwartą cyfrą paragrafu „0”, których nie ujmuje się w pozycji 9.3. Różnica wynosi w nw. latach:

- 2026 – 16.790 zł,
- 2027 – 11.200 zł.

Suma wydatków majątkowych na programy, projekty i zadania wykazana w pozycji 9.4 jest niższa niż suma limitów wydatków wykazana w Załączniku Nr 2 Wykaz przedsięwzięć do WPF w części 1.1 o kwoty wydatków niekwalifikowalnych nieobjętych umową o dofinansowanie, sklasyfikowanych z czwartą cyfrą paragrafu „0”, których nie ujmuje się w pozycji 9.4. Różnica wynosi:

- 2025 – 17.474.839,53 zł,
- 2026 – 48.127.262,01 zł,
- 2027 – 5.632.489,64 zł.

10. Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych

10.1 Wydatki objęte limitem, o których mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy

W pozycji 10.1 ujęte zostały wydatki na przedsięwzięcia. Kwoty w pozycjach 10.1.1 i 10.1.2 zachowują zgodność z kwotami limitów wydatków na przedsięwzięcia wykazane w Załączniku Nr 2.

Wydatki bieżące na przedsięwzięcia planuje się do 2033 r. Wydatki majątkowe na przedsięwzięcia planuje się do 2029 r.

W załączniku nr 2 *Wykaz przedsięwzięć* ujęte zostały wydatki na przedsięwzięcia kontynuowane i nowe.

Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (w części 1.1.1), obejmują nowe przedsięwzięcia:

- a) w ramach programu Erasmus+:
 - Erasmus+(2025) Nauczyciel w Europie: kompetencje, język i kultura,
 - Erasmus+(2025) Zmień FOMO na JOMO – wybierz mądrze!,
 - Erasmus+ (2025) Erasmus + czyli szansa na rozwój,
- b) w ramach programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027: Zintegrowane Inwestycje Terytorialne 2025+.

Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania pozostałe (w części 1.3.1) obejmują nowe przedsięwzięcie pn. Pomoc ptakom.

Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (w części 1.1.2), obejmują nowe przedsięwzięcie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027 pn. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne 2025+.

Pozycje 10.2-10.5, 10.7-10.10

Wartości w pozycjach 10.2-10.5, 10.7-10.10 są zerowe. Nie ma podstaw do planowania.

10.6 Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt 5.1, wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych

W latach 2025-2040 wykazany został wykup papierów wartościowych wyemitowanych w latach: 2015, 2018, 2019 i 2023.